ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសុខាភិបាល

ផែនទីចង្អុលផ្លូវសំរាប់ពន្លឿនការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់មាតានិងទារក

២០១៦ - ២០២០

ឧសភា ២០១៦

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសុខាភិបាល

ផែនទីចង្អុលផ្លូវសំរាប់ពន្លឿនការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់មាតានិងទារក

២០១៦ - ២០២០

ឧសភា ២០១៦

អារម្ភកថា

សុខភាពនិងសុខមាលភាពរបស់មាតានិងទារកមានភាពប្រសើរឡើងជាច្រើន ។ មាតានិងទារកកាន់តែច្រើនទទួលបាននូវសេវាសុខភាពដែលពួកគេត្រូវការ ដែលនេះជាសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ ហើយការស្លាប់ដោយមូលហេតុដែលអាចបង្ការបានមានកាន់តែតិចជាងមុន។ ប្រទេសកម្ពុជាបានក្លាយជាប្រទេសដែលមាតានិងទារកមានសុខភាពល្អជាងមុន ដែលធ្វើឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាមានមោទនភាពចំពោះលទ្ធផលដែលសម្រេចបាននេះ។ យើងសម្រេចបាននូវគោលដៅក្នុងការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាព មាតាតិចជាង២៥០នាក់ក្នុង ១០០,០០០កំណើតរស់ ហើយយើងក៏សម្រេចបាននូវគោលដៅការសម្រាលកូនដោយបុគ្គលិកជំនាញ នៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល ការពិនិត្យផ្ទៃពោះ និងការកាត់បន្ថយនូវរបាំងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការទទួលបាននូវសេវាសម្ភពចំពោះស្ត្រីក្រីក្រ។

ជាមួយនិងការសម្រេចបាននូវលទ្ធផលនេះ យើងក៏នៅមានការងារជាច្រើនទៀតដែលត្រូវធ្វើដើម្បីឈានទៅសម្រេចគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាថា នឹងសម្រេចឱ្យបាន។ អទិភាពគន្លឹះគឺនឹងដោះស្រាយនូវបញ្ហាដែលមិនទាន់សម្រេចបានទាំងស្រុងនៅក្នុងផែនទីចង្អុលផ្លូវដើម្បីពន្លឿនការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពមាតានិងទារក ឆ្នាំ ២០១០-២០១៥ ដែលរួមមាន ការបង្កើនគុណភាពនិងការគ្រប់ដណ្តប់សេវាពន្យារកំណើត សេវាសម្ភពសង្គ្រោះបន្ទាន់និងថែទាំទារកទើបកើត សេវារំលូតកូនប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងការលើកកម្ពស់ការអនុវត្ត របស់បុគ្គល គ្រួសារនិងសហគមន៍ក្នុងការថែទាំសុខភាព។ យើងក៏ត្រូវដោះស្រាយផងដែរនូវបញ្ហាដែលកើតមានថ្មីទៀតដូចជា ការមានផ្ទៃពោះនៅវ័យក្មេងនិងការថែទាំទារកទើបកើត។

ការងារទាំងនេះនឹងមិនសម្រេចបានដោយងាយនោះទេ តែទោះជាយ៉ាងណា យើងនឹងអាចសម្រេចបន្ថែមទៀតទៅលើជ័យជំនះនិងបទពិសោធន៍ដែលមានកន្លងមក។ ផែនទីចង្អុលផ្លូវដើម្បីពន្លឿនការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពមាតានិងទារក ឆ្នាំ ២០១៦-២០២០ ថ្មីនេះនឹងជួយបង្ហាញផ្លូវនិងធានាថាយើងអាចសម្រេចបានបន្ថែមទៀតនូវ ការពន្លឿនការកាត់បន្ថយមរណភាពមាតានិងទារក ដែលនេះជាប្រយោជន៍ដ៏ធំសម្រាប់ប្រទេសយើង៕

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣១ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៦

រដ្ឋមន្ត្រី

ម៉ម ប៊ុនហេង

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រសួងសុខាភិបាលសូមសំដែងនូវការកោតសរសើរយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ សម្រាប់ការចូលរួមផ្តល់ព័ត៌មានដ៏មានតម្លៃក្នុងការរៀបចំនូវ **ផែនទីចង្អុលផ្លូវសម្រាប់ ពន្លឿនការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់មាតានិងទារក ឆ្នាំ ២០១៦ - ២០២០។** ជាពិសេស យើងសូមថ្លែងអំណរគុណដល់មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតា និងទារកព្រមទាំងដៃគូសុខាភិបាលទាំងអស់រួមមានអង្គការ WHO, UNFPA, UNICEF, URC, GIZ និងអង្គការផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ការចូលរួមក្នុងពេលរៀបចំ និងបញ្ចប់នូវផែនទីចង្អុលផ្លូវនេះ។ យើងបានឃើញនូវការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង និងភាពរីករាយរបស់មន្ត្រីរាជរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល មន្ត្រីគ្រប់គ្រងរួមនិងមន្ត្រីសុខាភិបាលមកពី ២៤ខេត្តរាជធានីក្នុងការចែករំលែកនូវការយល់ដឹងមតិយោបល់ និងបទពិសោធន៍របស់ខ្លួននៅក្នុងសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់នៅខែតុលា ឆ្នាំ២០១៥។

យើងសូមថ្លែងអំណរគុណជាពិសេសចំពោះ លោកស្រី Alice Levisay ទីប្រឹក្សានៃអង្គការសុខភាពពិភពលោក ដែលបានជួយផ្នែកបច្ចេកទេសក្នុងការអភិវឌ្ឍផែនទីចង្អុលផ្លូវថ្មីនេះ តាមរយៈដំណើរការដែលប្រកបដោយការចូលរួម និងកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។

ជាទីបញ្ចប់ យើងក៏សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះអង្គការ WHO សម្រាប់ការជួយឧបត្ថម្ភក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយនូវផែនទីចង្អុលផ្លូវសម្រាប់ពន្លឿនការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់មាតានិងទារក ឆ្នាំ ២០១៦ - ២០២០។

អក្សរកាត់

ANC	Antenatal Care
BCC	Behavior Change Communication
BEmONC	Basic Emergency Obstetric and Newborn Care
CAC	Comprehensive Abortion Care
CBD	Community Based Distributor
CCMN	Community Care for Mothers and Newborns
CDHS	Cambodian Demographic and Health Survey
CEmONC	Comprehensive Emergency Obstetric and Newborn Care
CHW	Community Health Worker
CPR	Contraceptive Prevalence Rate
EmONC	Emergency Obstetric and Newborn Care
FP	Family Planning
FTIRM	Fast Track Initiative Roadmap for Reducing Maternal & Newborn Mortality
HC	Health Center
HMIS	Health Management Information System
INC	Immediate Newborn Care
LMIS	Logistics Management Information System
MDG	Millennium Development Goals
MDSR	Maternal Death Surveillance and Response
MgSO4	Magnesium Sulfate
MMR	Maternal Mortality Ratio
MoH	Ministry of Health
NE	Northeast
NGO	Non-governmental organization
NMR	Neonatal Mortality Rate
NSDP	National Socio-Economic Development Plan
OD	Operational District
PLW	Pregnant and Lactating Women
RGC	Royal Government of Cambodia
RH	Reproductive Health
RMNH	Reproductive Maternal Newborn Health
PNC	Postnatal Care
SBA	Skilled Birth Attendance
SE	South East
UN	United Nations
VHSG	Village Health Support Group

មាតិកា

សាវតា ១

បរិបទ ១

វិធីសាស្ត្រ ១

វឌ្ឍនភាពមកទល់នឹងពេលបច្ចុប្បន្ន ១

គោលដៅ ៥

សមាសភាគស្នូល ៥

១. សមាសភាគទី មួយ: ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ ៥

២. សមាសភាពទី ពីរ: សេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើត ៧

៣. សមាសភាពទី បី: ការថែទាំទារកទើបនឹងកើត ៩

៤. សមាសភាពទី បួន: ការពន្យារកំណើត ១១

៥. សមាសភាគទី ប្រាំ: ការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព ១២

សមាសភាពគាំទ្រ ១៤

៦. សមាសភាពទី ប្រាំមួយ: ការដកចេញរបាំងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីអាចទទួលបានសេវាសុខភាព ១៤

៧. សមាសភាគទី ប្រាំពីរ: ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថតាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង ១៥

ការតាមដាននិងវាយតម្លៃ ១៦

ឧបសម្ព័ន្ធ ២២

សារចារ

ផែនទីចង្អុលផ្លូវសម្រាប់ពន្លឿនការកាត់បន្ថយមរណភាពមាតានិងទារក (FTIRM) 2010-2015 បានរៀបចំឡើងក្នុងឆ្នាំ 2009 ក្នុងគោលបំណងជួយពន្លឿនការកាត់បន្ថយមរណភាពមាតានិងទារក និងបង្កើនភាពរីកចម្រើនសំដៅសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ (MDG) ទី៤ និង ទី៥។ FTIRM 2016-2020 នេះបន្តពី FTIRM ទី១ និងរៀបរាប់ពីអាទិភាពសម្រាប់ការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពមាតានិងទារកនៅចន្លោះ ឆ្នាំ 2016 និងឆ្នាំ 2020 ស្របនឹងគោលដៅដែលបានកំណត់ក្នុងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព (SDG) ។

បរិបទ

FTIRM 2016-2020 គឺជាឯកសារកម្រិតខ្ពស់ដែលមានចំនុចគន្លឹះរួមនិងស្របគ្នារវាងឯកសារ សំខាន់នានាដូចជាផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសុខាភិបាល 2016-2020 និងយុទ្ធសាស្ត្រសុខភាពបន្តពូជសុខភាពផ្លូវភេទ ផែនការកែលំអផ្នែកសម្ភពសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងថែទាំទារកទើបកើត (EmONC)និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ប្រាំឆ្នាំសម្រាប់ការថែទាំទារកទើបកើត។

FTIRM គឺជាឯកសារ អាទិភាព និងមានគោលបំណងចម្បងរំលេចនូវអន្តរាគមន៍គន្លឹះ ដើម្បីការកាត់បន្ថយយ៉ាងឆាប់រហ័សការស្លាប់អស់មាតា និងទារកក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំខាងមុខ។ FTIRM នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្រអនុវិស័យ និងផែនការប្រចាំឆ្នាំ និងដើម្បីរៀបចំកៀរគរធនធាននិងការបែងចែកថវិកា។

វិធីសាស្ត្រ

FTIRM 2016-2020 នេះត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់ និងទៅតាមលទ្ធផលនៃការពិនិត្យលទ្ធផលលើការអនុវត្ត FTIRM 2010-2015 និងទៅតាមទិន្នន័យថ្មីៗដែលបានពីការពិនិត្យឡើងវិញផែនការកែលំអផ្នែកសម្ភពសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងថែទាំទារកទើបកើតផែនការសកម្មភាពសម្រាប់រយៈពេលប្រាំឆ្នាំនៃការថែទាំទារក និងការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាពកម្ពុជា ឆ្នាំ2014 ។

វឌ្ឍនភាពមកទល់នឹងពេលបច្ចុប្បន្ន

ភាពរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំងត្រូវបានសង្កេតឃើញមាននៅក្នុងការកែលម្អសុខភាពមាតា និងទារកទើបនឹងកើតនៅចន្លោះឆ្នាំ 2010 និងឆ្នាំ 2015 ។ នៅឆ្នាំ 2014 អត្រាមរណភាពមាតាត្រូវបានប្រមាណថាមានចំនួន ១៧០ករណីមាតាស្លាប់ក្នុង 100.000 កំណើតរស់ និងអត្រាមរណភាពទារកទើបកើតមាន 18 ក្នុង 1.000កំណើតរស់។ អត្រានេះសម្រេចបានលើសពីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍របស់កម្ពុជាសម្រាប់ចុងឆ្នាំ 2015 ហើយក៏លើសពីគោលដៅដែលបានកំណត់ក្នុង FTIRM និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍សម្រាប់សូចនាករសម្រាលកូនដោយឆ្មបជំនាញការសម្រាលកូន

នៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល ការថែទាំផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាលANC2+ ការសម្រាលកូនដោយវះកាត់ អត្រានៃមូលដ្ឋានសុខាភិបាលគ្របដណ្តប់ដោយមូលនិធិសមធម៌ (HEFs) និងសមាមាត្រនៃជនក្រីក្រគ្របដណ្តប់ដោយ HEFs ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ គួរបានទទួលការកោតសរសើរចំពោះលទ្ធផលដែលគួរជាទីពេញចិត្តនេះ។

សេចក្តីសង្ខេបនៃលទ្ធផលពី FTIRM 2010-2015 ត្រូវបានបង្ហាញខាងក្រោម និងពត៌មានលម្អិតបន្ថែមទៀតមាននៅក្នុងរបាយការណ៍ការពិនិត្យលទ្ធផលការអនុវត្ត FTIRM 2010-2015។

សូចនករ	ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន 2008	2010	2014/2015	គោលដៅ 2015	សម្រេចបាន (បៃតង)/ សម្រេចបានខ្លះ (លឿង)/សម្រេចបានតិចតួច (ក្រហម)
1. ចំនួនមូលដ្ឋាន CEmONC	25		37 (របាយការណ៍សេវា 2015)	42	
2. ចំនួនមូលដ្ឋាន BEMONC	19		110 (របាយការណ៍សេវា 2015	132	
3. សមាមាត្រនៃការសម្រាលកូនដោយវះកាត់	1.8%	3% (CDHS-2010)	6.3% (CDHS-2014)	4%	
4. សមាមាត្រនៃស្ត្រីសម្រាលកូននៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដោយឆ្មបជំនាញ	39%	54% (CDHS-2010)	83% (CDHS-2014)	70%	
5. សមាមាត្រនៃស្ត្រីសម្រាលកូនដោយឆ្មបជំនាញ	58%	71% (CDHS-2010)	89% (CDHS-2014)	80%	
6. សមាមាត្រនៃមន្ទីរ	**67%**	54%	82%	85%	

សូចនករ	ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន 2008	2010	2014/2015	គោលដៅ 2015	សម្រេចបាន (បៃតង)/ សម្រេចបានខ្លះ (លឿង)/សម្រេចបានតិចតួច (ក្រហម)
ពេទ្យបង្អែកដែលមានសេវាសម្ភពសង្គ្រោះបន្ទាន់គ្រប់ដណ្តប់ដោយមូលនិធិសមធម៌ (HEFs)	(ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន) **56%** (របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ **2014**) **44%** (របាយការណ៍មូលនិធិសមធម៌ **URC**)	(2014 របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ) 53% (របាយការណ៍មូលនិធិសមធម៌ **URC**)	(URC HEF report Aug 2015)		
7. សមាមាត្រនៃជនក្រីក្រគ្របដណ្តប់ដោយមូលនិធិសមធម៌	73% (11% របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ2014)	35% (របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ 2014)	90% (របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ 2014)	95%	
8. សមាមាត្រនៃស្ត្រីប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតទំនើប	26%	35% (CDHS-2010)	39% (CDHS-2014)	60%	
9. ចំនួនមូលដ្ឋានសុខាភិបាលផ្តល់សេវាំលូតកូន ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងសេវាថែទាំក្រោយរំលូត	25		604 (របាយការណ៍ MSIC & SPF)	933	
10. សមាមាត្រនៃស្ត្រីទទួលបានការពិនិត្យផ្ទៃពោះ២ដងឬលើស	81%	85% (CDHS-2010)	92% (CDHS-2014)	90%	

សូចនករ	ទិន្នន័យមូលដ្ឋាន 2008	2010	2014/2015	គោលដៅ 2015	សម្រេចបាន (បៃតង)/ សម្រេចបានខ្លះ (លឿង)/សម្រេចបានតិចតួច (ក្រហម)
11.ចំនួនមណ្ឌលសុខភាពដែលអនុវត្តការថែទាំសុខភាពមាតា និងទារកនៅសហគមន៍	0	36% នៃភូមិនៅក្នុង17 ODs (របាយការណ៍UNICEF ឆ្នាំ2011)	មិនមានទិន្នន័យ	មិនបានកំណត់	
12. ចំនួនមណ្ឌលសុខភាពដែលអនុវត្តការចែកចាយមធ្យោបាយពន្យារកំណើតនៅសហគមន៍	N/A	462 HC អនុវត្តការចែកចាយមធ្យោបាយពន្យារកំណើតនៅសហគមន៍ (2013 – របាយការណ៍NRHP) 62% នៃ ODs មានមណ្ឌលសុខភាពខ្លះអនុវត្តការចែកចាយមធ្យោបាយពន្យារកំណើតនៅសហគមន៍ (ការវាយតម្លៃ2010)	709 HC អនុវត្តការចែកចាយមធ្យោបាយពន្យារកំណើតនៅសហគមន៍ (709/1105 HC = 64% នៃមណ្ឌលសុខភាពមាន CBD) (Nov 2015 - របាយការណ៍ NRHP)	មិនបានកំណត់	

ជាការពិតណាស់បញ្ហាប្រឈមនៅតែមាន ប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបានផ្នែកខ្លះនៃគោលបំណងរបស់ FTIRM ទាក់ទងនឹងសម្ភពសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងការថែទាំទារកទើបនឹងកើត (EmONC) ការពន្យារកំណើត ការថែទាំ និងការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព និងការលើកកំពស់ការអនុវត្តការថែទាំសុខភាពរបស់បុគ្គលក្រុមគ្រួសារ និងសហគមន៍។

FTIRMថ្មី 2016-2020 នឹងផ្តែកលើលទ្ធផលសម្រេចបានខាងលើ និងផ្តោតលើរបៀបវារៈនៃ FTIRM 2010-2015 ដែលមិនទាន់សម្រេចបាន ដូចជាការមានផ្ទៃពោះនៅវ័យក្មេង និងការថែទាំទារកទើបនឹងកើត។

គោលដៅ

គោលដៅនៃ FTIRM 2016-2020 នេះគឺដើម្បីកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពមាតាមកត្រឹម 130 មាតាស្លាប់ក្នុងកំណើតរស់ 100.000 នាក់ និងកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់ទារកមកត្រឹម 14 ទារកស្លាប់ក្នុងកំណើតរស់ 1000 នៅឆ្នាំ 2020 ។

សមាសភាគស្នូល

FTIRM 2016-2020 នេះមានគោលបំណង / សមាសភាគស្នូលប្រាំ និងសមាសភាគគាំទ្រពីរ។ សមាសភាគស្នូលទាំងអស់របស់ FTIRM 2010-2015 នឹងបន្តហើយគោលបំណង / សមាសភាគថ្មីទាក់ទងនឹងការថែទាំទារកទើបនឹងកើតត្រូវបានបន្ថែម។ ទោះជាយ៉ាងណាមានតែសមាសភាគពីរនៃសមាសភាគគាំទ្រក្នុង FTIRM មុននឹងត្រូវរក្សាទុក ការកាត់បន្ថយឧបសគ្គហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការទទួលបានសេវាថែទាំសុខភាព និងឥរិយាបថទំនាក់ទំនងដែលនាំមកការផ្លាស់ប្តូរ។ ការតាមដានមរណភាពមាតា និងទារក និងការឆ្លើយតបត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងសមាសភាពសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងការថែទាំទារកទើបនឹងកើត។

១. សមាសភាគទី មួយ: ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ

គឺដើម្បីបង្កើនគុណភាព និងគ្របដណ្តប់របស់ការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ(SBA) និងការថែទាំក្រោយសម្រាល (ជាទូទៅ និងជាពិសេសក្នុងចំណោមក្រុមដែលមានប្រាក់ចំណូល និងការអប់រំទាបបំផុត)

សនិទាន

ប្រទេសកម្ពុជាមានការរីកចម្រើនជាខ្លាំងរវាងឆ្នាំ 2010 និងឆ្នាំ 2015 ក្នុងការបង្កើនការគ្របដណ្តប់ការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ និងការសម្រាលនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល និងសម្រេចបានលើសពីគោលដៅកំណត់ក្នុង FTIRM ឆ្នាំ 2015 ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ និងការសម្រាលនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល និងការពិនិត្យផ្ទៃពោះលើកទី២ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ឆ្នាំ ២០១៥ សម្រាប់ SBA (87%) ។ នៅតែមានភាពខុសគ្នានៃការទទួលសេវាទៅតាមភូមិសាស្ត្រ ប្រាក់ចំណូល និងការអប់រំ ប៉ុន្តែស្ថានភាពវិសមភាពនេះកំពុងតែប្រសើរឡើងជាបណ្តើរៗ និងមានការកើនឡើងការប្រើប្រាស់សេវានៅក្នុងក្រុមប្រាក់ចំណូល និងការអប់រំទាប និងរស់នៅជនបទ។ ទោះយ៉ាងណាបញ្ហាប្រឈមនៅតែមាន ហើយនៅបន្តជាក្តីព្រួយបារម្ភចំពោះគុណភាពនៃការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ និងការថែទាំក្រោយសម្រាល ហើយមានការខ្វះខាតឆ្មបមធ្យមនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាព និងដាច់ស្តុកនូវឱសថសង្គ្រោះជីវិតដូចជា $MgSO_4$ ។

ជាការចាំបាច់ FTIRM 2016-2020 នឹងបន្តនូវអន្តរាគមន៍ដែលជោគជ័យ និងផ្តោតខ្លាំងលើគុណភាព និងគម្លាតនៃការគ្របដណ្តប់នៅពេលដែលការសម្រាលកូនដោយឆ្មបជំនាញស្ទើរតែសម្រេចបាន ការគ្របដណ្តប់ជាសកលសម្រាប់ក្រុមអ្នកមានធនធាន និងមានការអប់រំល្អប្រសើរជាង។ ការកែលម្អគុណភាព និងពេលវេលានៃការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ និងការថែទាំក្រោយសម្រាល និងការថែទាំទារកទើបនឹងកើតគឺជាការចាំបាច់ក៏ដូចជាការ

បង្កើនសមត្ថភាពនិងចំនួនឆ្មបមធ្យម ជាពិសេសនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាព ការកែលម្អការបណ្តុះបណ្តាឆ្មប និងការដោះស្រាយបញ្ហាដាច់ស្តុកនូវឱសថសង្គ្រោះជីវិត ។

ព័ត៌មានលម្អិតពីរបៀបដែលបញ្ហាទាំងនេះ នឹងត្រូវបានដោះស្រាយនឹងត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិថ្មីសម្រាប់សុខភាពបន្តពូជ និងសុខភាពផ្លូវភេទនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា 2017-2021។ ទោះជាយ៉ាងណាសេចក្តីសង្ខេបនៃការអន្តរាគមន៍សំខាន់សម្រាប់ឆ្នាំ 2016 ដល់ឆ្នាំ 2020 មានរៀបរាប់ដូចខាងក្រោម។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ

១.១ បន្តធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងសមត្ថភាពនិងចំនួនឆ្មប

១.១.១ ការបណ្តុះបណ្តាលមុនបំរើការងារ:

១.១.១.១ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលឆ្មប ពង្រឹងការអនុវត្តរបស់សិស្សឆ្មប និងពង្រឹង និងពង្រីកកម្មវិធីគ្រូដឹកនាំអនុវត្ត(preceptor)

១.១.១.២ កែសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល មុនបំរើការងារសម្រាប់ឆ្មបដែល មានស្រាប់

- ពិនិត្យឡើងវិញនូវកម្មវិធីសិក្សាឆ្មប
- ពិនិត្យឡើងវិញការងារឆ្មប (តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់ឆ្មប បឋម)
- គន្លងអប់រំឆ្មប (Midwifery Education Pathways)
- អភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ឆ្មប
- ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងការអប់រំឆ្មប

១.១.២ ការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងសេវា: ពង្រឹងជំនាញឆ្មបតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលដោយយកសមត្ថភាពជាមូលដ្ឋាន និងតាមរយៈការពង្រីកឱកាសសម្រាប់អនុវត្ត និងការបង្វឹកនៅនឹងកន្លែង

១.១.៣ បទប្បញ្ញត្តិនិងការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ (regulation and licensing): ពង្រឹងប្រព័ន្ធចុះបញ្ជី និងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ

១.១.៤ ឆ្មប: បង្កើនចំនួនឆ្មបមធ្យមនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាព

១.១.៤.១ ការជ្រើសរើសឆ្មបមធ្យមសម្រាប់បំរើការងារនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាព ជាពិសេសនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល

១.១.៤.២ ស្វែងរកជម្រើសនៃការធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយឆ្មបមធ្យម ដើម្បីបំរើការងារនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាព និង / ឬការបង្កើនកំរិត ឆ្មបបឋមទៅជាឆ្មបមធ្យម

១.២ ការកែលម្អគុណភាពនិងចំនួននៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះ

១.២.១ ពង្រឹងកញ្ចប់នៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះពេញលេញ (ពិនិត្យផ្ទៃពោះលើសពី ៤ដង ចាប់ផ្តើមក្នុងត្រីមាសទី1 ឱ្យបានឆាប់នៅពេលបាត់រដូវភ្លាម សមាសភាពរួមមានថ្នាំ ជាតិដែក / ហ្វូលិកអាស៊ីត ៩០គ្រាប់)

១.៣ កែលម្អគុណភាពនៃការថែទាំក្នុងអំឡុងពេលឈឺពោះសម្រាល / ការសម្រាល

១.៣.១ ពង្រឹងការតាមដានស្ថានភាពម្តាយនិងទារកក្នុងផ្ទៃ ក្នុងអំឡុងឈឺពោះនិងពេលសម្រាល និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងការស្គាល់សញ្ញាគ្រោះថ្នាក់ និងកត្តាប្រឈមតាមរយៈការប្រើប្រាស់ partograph ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ

១.៣.២ ពង្រឹងការបង្ការ / ការព្យាបាលជាបន្ទាន់ / និងធ្វើឱ្យស្ថានភាពមានស្ថេរភាព និងបញ្ជូនការធ្លាក់ឈាមក្រោយសម្រាល

១.៣.៣ ពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ / ការព្យាបាលជាបន្ទាន់ / បញ្ជូនជំងឺបំរុងក្រឡាភ្លើង និងក្រឡាភ្លើងរួមទាំងការណែនាំឱ្យផ្តល់ MgSO4 មួយដូសមុនពេលបញ្ជូន

១.៣.៤ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការឆ្លងមេរោគ

១.៤ ការកែលម្អគុណភាពនិងបរិមាណនៃការថែទាំក្រោយសម្រាល

១.៤.១ ពង្រឹងការអនុវត្តន៍នៃកញ្ចប់ការថែទាំក្រោយសម្រាលពេញលេញ (ពិនិត្យ៤ដង ចាប់ផ្តើមដោយការពិនិត្យក្រោយសម្រាលលើកទី១ទាំងម្តាយ និងកូនមុនពេលចេញពីមូលដ្ឋានសុខាភិបាល។

១.៤.២ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការបញ្ជូនសម្រាប់ទារកដែលមានភាពមិនធម្មតាពីកំណើត

២. សមាសភាពទី ពីរៈ សេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថៃទាំទារកទើបនឹងកើត

គឺដើម្បីកែលម្អការគ្របដណ្តប់សង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងថៃទាំទារកទើបនឹងកើត ដូច្នេះមានមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងថៃទាំទារកទើបនឹងកើតយ៉ាងហោចណាស់5 EmONC (CEmONC + BEmONC) សម្រាប់ប្រជាជនចំនួន 500,000 នាក់ក្នុងនោះរួមមានមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងថៃទាំទារកទើបនឹងកើតពេញលេញយ៉ាងតិចមួយ(CEmONC)។

សនិទាន

មានការរីកចម្រើនរវាងឆ្នាំ 2009 និងឆ្នាំ 2015 ក្នុងការកែលម្អការគ្របដណ្តប់ និងគុណភាពនៃសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថៃទាំទារកទើបនឹងកើត។ ចំនួនមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងថៃទាំទារកទើបនឹងកើតពេញលេញ (CEmONC) បានកើនឡើងពី 25 ទៅ 37 និងចំនួនមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងថៃទាំទារកទើបនឹងកើតមូលដ្ឋាន (BEmONC) កើនឡើងពី 19 ទៅ 110។ ការរីកចម្រើនខ្លាំងបំផុតគឺការពង្រីកការគ្របដណ្តប់នៃមូលដ្ឋានសុខាភិបាល CEmONC។ នៅ ឆ្នាំ 2015 ប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបានលើសស្តង់ដារអន្តរជាតិសម្រាប់ការគ្របដណ្តប់ CEmONC ។ ភាពប្រសើរក៏មានឡើងផងដែរនៅក្នុងការពង្រីកចំនួនមូលដ្ឋានសុខាភិបាល BEmONC ប៉ុន្តែផ្នែកនេះមានភាពយឺតបន្តិច ។ មានតែ 28 នៃមូលដ្ឋាន BEmONC ចំនួន 110 ដែលដំឡើងកំរិត មានដំណើរការពេញលេញ (អនុវត្តអន្តរាគមន៍គន្លឹះ របស់BEmONC ទាំង7 ក្នុងអំឡុងពេល 3ខែមុនការពិនិត្យវាយតម្លៃ EmONC)។ ភាពប្រសើរក៏បានសង្កេតឃើញផងដែរនៅក្នុងសមាមាត្រនៃសម្រាលកូន

នៅមូលដ្ឋាន EmONC ដែលមានដំណើរការកាត់បន្ថយឧបសគ្គហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការថែទាំនូវ EmONC ការកាត់បន្ថយអត្រាមរណៈនៅក្នុងមូលដ្ឋានសុខាភិបាល និងការអនុវត្តអន្តរាគមន៍គន្លឹះជាក់លាក់។

ដូច្នេះទោះជាយ៉ាងណាប្រទេសកម្ពុជានៅតែមានចំនួនតិចជាងពាក់កណ្តាលនៃចំនួនមូលដ្ឋាន EmONC ដែលត្រូវមានទៅតាមអនុសាសន៍ហើយមូលដ្ឋានសុខាភិបាល EmONC ប្រមូលផ្តុំភាគច្រើននៅកម្រិតមន្ទីរពេទ្យ និងនៅក្នុងតំបន់ទីប្រជុំជនហើយក្នុងនោះមានខេត្តមួយដែលមិនមានមូលដ្ឋាន EmONC ប្រភេទណាមួយ។ តម្រូវការរបស់ទារកទើបនឹងកើតដែលមានផលវិបាកក៏មិនទាន់បានឆ្លើយតបសមស្រប។ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ និងបញ្ហាប្រឈមដែលនៅសេសសល់ផ្សេងទៀត ផែនការកែលំអ EmONC ថ្មីត្រូវបានស្នើឡើងសម្រាប់រយៈពេលឆ្នាំ 2016 - 2020 ។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ

២.១ ការកែលម្អគុណភាពនិងការគ្របដណ្តប់ភូមិសាស្រ្តនៃមូលដ្ឋាន EmONC

២.១.១ នៅថ្នាក់ខេត្ត ប្រើប្រាស់ផែនទី EmONC ដើម្បីកំណត់អាទិភាព និងជ្រើសរើសមូលដ្ឋាន EmONC សម្រាប់ពង្រឹងក្នុងអំឡុងពេល 2016-2020 ។ នៅពេលដែលអាទិភាពសម្រាប់ 2016-2020 ត្រូវបានយល់ព្រមជាមួយនឹងក្រសួងសុខាភិបាល រៀបចំ/អនុវត្តផែនការសកម្មភាពថ្នាក់ខេត្តសម្រាប់ឆ្នាំនីមួយ។ (អាទិភាពគួរត្រូវបានផ្តល់ការបង្កើនចំនួនមូលដ្ឋាន BEmONC ឱ្យមានដំណើរការ)

២.១.២ បង្កើនសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលិកនៅក្នុងមូលដ្ឋាន EmONC ដើម្បីអាចអនុវត្តអន្តរាគមន៍គន្លឹះ

២.១.៣ បង្កើនចំនួនមូលដ្ឋាន CEmONC បានកំណត់ឱ្យមានគ្រូពេទ្យវះកាត់គ្រប់គ្រាន់ (វេជ្ជបណ្ឌិតមានសមត្ថភាពធ្វើការសម្រាលដោយវះកាត់) និងបុគ្គលិកដាក់ថ្នាំស្ពឹក / គិលានុបដ្ឋាកដើម្បីផ្តល់នូវសេវាកម្ម24/7 និងសមត្ថភាពក្នុងការបញ្ចូលឈាម (អន្តរាគមន៍គន្លឹះទី 8 និង 9)

២.២ កាត់បន្ថយកង្វះខាតនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋាន ឱសថ និងឧបករណ៍នៅក្នុងមូលដ្ឋាន EmONC

២.២.១ ដំឡើងកំរិតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយផ្អែកលើផែនការសកម្មភាព2016-2020ថ្នាក់ខេត្តដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា

២.២.២ ធានាបាននូវការផ្គត់ផ្គង់ជាទៀងទាត់នៃឱសថសង្គ្រោះជីវិតសម្រាប់ម្តាយ និងទារកទើបនឹងកើត

២.២.៣ ផ្តល់និងបំពាក់ឧបករណ៍វេជ្ជសាស្រ្ត និងបរិក្ខារសមស្របដោយផ្អែកលើផែនការសកម្មភាពថ្នាក់ខេត្ត 2016-2020

២.៣ សហការជាមួយនាយកដ្ឋានផែនការ និងព័ត៌មានសុខាភិបាល (DPHI) ដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នផែនទី EmONC ដោយការប្រើ GIS និងដោយផ្អែកលើផែនការកែលម្អ EmONC 2016-2020

២.៤ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការកត់ត្រា និងរបាយការណ៍នៃផលវិបាកផ្នែកសម្ភព និងករណីទារកទើបនឹងកើតនៅគ្រប់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលទាំងអស់

២.៥ ពង្រឹងការអនុវត្តប្រព័ន្ធស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតា និងការឆ្លើយតប (MDSR) និងការពិនិត្យឡើងវិញករណីទារកស្លាប់(ដោយភ្ជាប់ / រួមបញ្ចូលជាមួយ MDSR)

២.៥.១ ពង្រឹងសមត្ថភាពនៃគណៈកម្មាធិការជាតិស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតា ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តន៍ការស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតានៅថ្នាក់ខេត្ត

២.៥.២ ពង្រឹងការអនុវត្តអនុសាសន៍ពីកិច្ចប្រជុំស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតា

២.៥.៣ ចាប់ផ្តើមការពិនិត្យឡើងវិញករណីទារកស្លាប់

២.៥.៤ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវទំនាក់ទំនងជាមួយការចុះអត្រានុកូលដ្ឋាន

២.៥.៥ ពិចារណាអំពីការពិនិត្យករណីធ្ងន់ធ្ងរដែលជួយសង្គ្រោះបាន

៣. សមាសភាពទី បី: ការថែទាំទារកទើបនឹងកើត

គឺដើម្បីឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាព និងការគ្របដណ្តប់សេវាថែទាំទារកទើបនឹងកើត។

សនិទាន

ការថែទាំទារកទើបនឹងកើតបានទទួលការយកចិត្តទុកដាក់ជាសកល និងថ្នាក់តំបន់នាពេលថ្មីៗនេះ។ ផែនការសកម្មភាពសាកលសម្រាប់គ្រប់ទារកទាំងអស់ និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់សុខភាពទារកប្រចាំតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិកខាងលិចដែលផែនការទាំងពីរបានផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងឆ្នាំ 2014 និងផែនការសកម្មភាព៥ឆ្នាំសម្រាប់ការថែទាំទារកនៅកម្ពុជា ២០១៦-២០២០ ត្រូវបានអនុម័តដោយក្រសួងសុខាភិបាលនៅក្នុងខែធ្នូឆ្នាំ 2015 ។ ខណៈដែល អត្រាមរណភាពទារកបានធ្លាក់ចុះពី 27 ក្នុងចំណោមកំណើតរស់ 1000 នាក់នៅឆ្នាំ 2010 មក 18 ទារកស្លាប់ក្នុងកំណើតរស់ 1000 នាក់នៅឆ្នាំ 2014 ហើយការស្លាប់របស់ទារកនេះ ស្មើនឹងជាង 60% នៃអត្រាស្លាប់របស់កុមារ និងស្មើនឹង 50% នៃការស្លាប់របស់កុមារអាយុក្រោមប្រាំឆ្នាំ។

ដូចដែលបានបង្ហាញតាមរយៈការវាយតម្លៃ EmONC ឆ្នាំ 2014 មានកង្វះខាតក្នុងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យទារកដែលមានបញ្ហា និងអនុវត្តការថែទាំទារកទើបនឹងកើត។ ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាព (CDHS) ឆ្នាំ2014 បានបង្ហាញការធ្លាក់ចុះក្នុងការបំបៅដោះកូនភ្លាម និងបំបៅដោយទឹកដោះម្តាយតែមុខរវាងឆ្នាំ 2010 និង 2014 ជាមួយអត្រា 66% នៃស្ត្រីដែលផ្តួចផ្តើមបំបៅដោះកូនក្នុងម៉ោងដំបូងនៃកំណើតនៅឆ្នាំ 2010 និង 63% នៅក្នុងឆ្នាំ 2014 ។ ការថយចុះគឺជាការបារម្ភជា ពិសេសនៅពេលដែលមានការកើនឡើងគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងការបំបៅដោះកូនក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។

ព័ត៌មានលម្អិតការឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាទាំងនេះ និងត្រូវបានរួមបញ្ចូលនៅក្នុងផែនការសកម្មភាពប្រាំឆ្នាំសម្រាប់ថែទាំទារកទើបកើតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា 2016-2020។ ទោះជាយ៉ាងណាការសង្ខេបនៃការអន្តរាគមន៍សំខាន់សម្រាប់ឆ្នាំ 2016 ដល់ឆ្នាំ 2020 ត្រូវបានរៀបរាប់ដូចខាងក្រោម។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ

៣.១ បង្កើនគុណភាពនិងសេវាថែទាំទារកទើបកើតនៅមូលដ្ឋាន EmONC និងមូលដ្ឋានសុខាភិបាលផ្សេងទៀតជាដំណាក់កាល

៣.១.១ ផ្តួចផ្តើម និង / ឬការពង្រឹងការអនុវត្តការអោបទារកជាលើកដំបូង (first embrace) ចំពោះទារកទាំងអស់ (រួមទាំងទារកដែលសម្រាលកូនដោយការវះកាត់)

៣.១.២ ផ្តួចផ្តើម និង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ / ការគ្រប់គ្រងករណីទារកថប់ដង្ហើម

៣.១.៣ ផ្តួចផ្តើមនិង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការផ្តល់ការថែទាំទារកកើតមិនគ្រប់ខែឬមានទម្ងន់ទាបរួមទាំងថែទាំតាមបែបម្តាយ Kangaroo (KMC ការប្រើថ្នាំ antibiotics សម្រាប់ការព្យាបាលការបែកស្រោមទឹកភ្លោះមុនពេលឈឺពោះសម្រាល និងការប្រើប្រាស់ថ្នាំ steroid មុនពេលសម្រាលសម្រាប់ទារកដែលកើតមិនគ្រប់ខែ។

៣.១.៤ ផ្តួចផ្តើមនិង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការផ្តល់ការថែទាំសម្រាប់ទារកទើបកើតឈឺរួមទាំងទារកដែលថប់ដង្ហើម ការបង្ករោគក្នុងឈាមទារកដែលមានលក្ខណៈមិនធម្មតាពីកំណើតនិងបញ្ហាទារកទើបកើតដទៃទៀត / ការឆ្លងមេរោគផ្សេងទៀត។

៣.១.៥ ផ្តួចផ្តើម និង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ ការបញ្ជូន និងការផ្តល់ការថែទាំទារកទើបកើតមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរឬរួមទាំងការបង្កើតផ្នែកថែទាំទារក (NCU) នៅមន្ទីរពេទ្យCPA3 និង CEmONC

៣.២ ពង្រឹងការផ្តួចផ្តើមការបំបៅដោះកូនក្នុងម៉ោងដំបូងនិងបំបៅដោយទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់

៣.២.១ ពង្រឹងការគាំទ្រដល់ការបំបៅដោះកូន និងពិគ្រោះពិភាក្សាពីហានិភ័យនៃបំបៅដោយទឹកដោះគោដល់ឪពុកម្តាយ / គ្រួសារ។

៣.៣ ការកែលម្អគុណភាពនិងចំនួនដងនៃការថែទាំក្រោយសម្រាល (PNC) (ទាក់ទងនឹងសមាសភាពការសម្រាលកូនដោយឆ្មបជំនាញខាងលើ)

៣.៣.១ ពង្រឹងការអនុវត្តន៍កញ្ចប់ពេញលេញនៃការថែទាំក្រោយសម្រាល PNC (ការពិនិត្យលើសពី 4ដងដោយការពិនិត្យលើកដំបូងទាំងម្តាយនិងទារកធ្វើនៅពេលមុនចេញពីមូលដ្ឋានសុខាភិបាល)

៤. សមាសភាពទី បួន: ការពន្យារកំណើត

ដើម្បីបង្កើនការប្រើមធ្យោបាយពន្យារកំណើតបែបទំនើប និងការបង្កើនសមាមាត្រនៃតម្រូវការពន្យារកំណើតមានការពេញចិត្ត

សនិទាន

អត្រានៃការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតមានការកើនឡើងយឺត ប៉ុន្តែមានសន្ទុះទៅមុខជានិច្ចចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០០មក ដោយការប្រើប្រាស់បានកើនឡើងក្នុងអត្រាមធ្យម 1,5 ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។ បច្ចុប្បន្ននេះ អត្រានៃការប្រើប្រាស់ខ្ពស់បំផុតគឺមាននៅក្នុងក្រុមប្រជាជនរស់នៅតាមជនបទក្រីក្រ និងមានការអប់រំតិច។ ខណៈដែលការអត្រានៃការប្រើមធ្យោបាយពន្យាកំណើតទំនើប (CPR) កើនឡើង និងតម្រូវការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតដែលមិនបានឆ្លើយតប(unmet need)ធ្លាក់ចុះរវាងឆ្នាំ 2010 និងឆ្នាំ 2015 ប្រទេសកម្ពុជាមិនសម្រេចបានគោលដៅអត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យាកំណើតនៅក្នុង FTIRM និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍របស់ខ្លួន 60% នៅចុងបញ្ចប់នៃឆ្នាំ 2015។ ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយបុរាណបានកើនឡើងផងដែរក្នុងអំឡុងពេលនេះ ហើយមានអត្រាខ្ពស់បំផុតក្នុងចំណោមប្រជាជនរស់នៅទីក្រុង និងក្រុមដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិ។

ការមានផ្ទៃពោះវ័យជំទង់មានការកើនឡើងគួរឱ្យបារម្ភ និងវ័យជំទង់មានកូនកើនឡើងរវាងឆ្នាំ 2010 និងឆ្នាំ 2014 ។ ការធាប់មានកូន កើតមានភាគច្រើនក្នុងចំណោមក្រុមប្រជាជនរស់នៅតាមជនបទ ក្រីក្រ មានការអប់រំតិច និងមានជាទូទៅនៅក្នុងភាគឦសាននៃប្រទេសនេះ។ ខណៈដែលតម្រូវការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតដែលមិនបានឆ្លើយតបសម្រាប់ក្រុមអាយុ 15-19 ឆ្នាំបានថយចុះអាយុចន្លោះឆ្នាំ 2010 និងឆ្នាំ 2014 តែជាក្រុមដែលមានអត្រាខ្ពស់ជាងគេរួមជាមួយនិងក្រុមដែលមានអាយុចាស់ជាងគេ45-49។ ដោយសារភាគច្រើននៃការមានកូននៅវ័យក្មេងមាននៅក្នុងក្រុមអាយុចាប់ 18-19ឆ្នាំ ហើយទោះជាអត្រានេះមិនជាហានិភ័យខ្ពស់ប៉ុន្តែស្ថានភាពនេះគឺនៅតែជាការព្រួយបារម្ភ និងគួរតែនឹងទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់ និងសិក្សាបន្ថែមទៀត។

នៅក្នុងដំណើរឆ្ពោះទៅមុខនេះកម្ពុជានឹងត្រូវការបង្កើនគុណភាព និងការប្រើប្រាស់សេវាពន្យារកំណើត ការប្តូរពីមធ្យោបាយបែបបុរាណមកមធ្យោបាយទំនើប បន្តការកាត់បន្ថយអត្រាតម្រូវការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតដែលមិនបានឆ្លើយតប និងការបង្កើនសមាមាត្រនៃតម្រូវការដែលពេញចិត្ត។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើការបង្កើនភាពអាចរកបាននូវមធ្យោបាយពន្យារកំណើតរយៈពេលវែងនិងអចិន្ត្រៃយ៍ សេវាពន្យារកំណើតក្រោយសម្រាលនិងរំលូតកូន ការពង្រីកសេវាយុវវ័យប្រកបដោយមេត្រីភាព ការកែលម្អសុវត្ថិភាពមធ្យោបាយពន្យារកំណើត និងការស្វែងយល់បន្ថែម និងដោះស្រាយការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយបែបបុរាណ ។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ

៤.១ បង្កើនគុណភាព ភាពអាចរកបាននិងអាចមកទទួលបានសេវាពន្យារកំណើត

៤.១.១ បង្កើនសមត្ថភាព / ជំនាញសម្រាប់ការប្រឹក្សាយោបល់ និងការផ្តល់សេវា

៤.១.២ បង្កើនការគ្របដណ្តប់ CBD សម្រាប់តំបន់ដែលឆ្ងាយនិងពិបាកទៅដល់

៤.១.៣ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវភាពអាចទទួលបានសេវាសម្រាប់ក្រុមនៅដាច់ស្រយាល និងងាយរងគ្រោះ ដូចជាកម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ ជនពិការ ប្រជាជនចំនុច និងជនជាតិភាគតិចតាមរយៈការផ្តល់សេវាពន្យារកំណើតនៅចុងសប្តាហ៍និង / ឬសេវាចុះមូលដ្ឋាន។

៤.២ បង្កើនភាពភាពអាចរកបាននិងការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង / អចិន្ត្រៃយ៍

៤.២.១ មន្ទីរពេទ្យបង្អែកទាំងអស់គួរតែអាចផ្តល់នូវមធ្យោបាយពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង / អចិន្ត្រៃយ៍ យ៉ាងហោចណាស់ 3 មធ្យោបាយ

៤.៣ បង្កើនភាពអាចរកបាននិងការប្រើប្រាស់សេវាពន្យារកំណើតក្រោយសម្រាលនិងរំលូតកូន (សេចក្តីលម្អិត ទាក់ទងទៅនឹងពន្យារកំណើតក្រោយរំលូតមាននៅក្នុងផ្នែកការរំលូតកូន ខាងក្រោម)

៤.៣.១ ពង្រឹងការអនុវត្តនូវគោលការណ៍ណែនាំថ្មីអំពីការពន្យារកំណើតរួមមានការពន្យារកំណើតក្រោយសម្រាល ។

៤.៣.២ ធានាឱ្យមានមធ្យោបាយពន្យារកំណើតនៅក្នុងផ្នែកសម្ភព

៤.៤ ពង្រីកការផ្តល់ព័ត៌មាននិង សេវាកម្មសុខភាពយុវវ័យមេត្រីភាព

៤.៤.១ រៀបចំបន្ទប់សម្ភារៈ និងសម្ភារៈអប់រំសម្រាប់ការផ្តល់សេវាយុវវ័យប្រកបដោយមេត្រីភាព

៤.៥ ធានាសុវត្ថិភាពមធ្យោបាយពន្យារកំណើត

៤.៥.១ រៀបចំផែនការសកម្មភាព និងការប៉ាន់ប្រមាណមធ្យោបាយពន្យារកំណើតសម្រាប់ 2016 - 2020 ដែលរួមបញ្ចូលទាំងផែនការនិន្នភាពហិរញ្ញវត្ថុរយៈមធ្យម ដែលបង្ហាញពីការចូលរួមរបស់រដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍។

៤.៦ ពង្រឹងភាពជាដៃគូរវាងសេវាសាធារណៈ និងឯកជន ដើម្បីធានាការផ្តល់សេវាពន្យារកំណើតប្រកបដោយគុណភាព និងរបាយការណ៍ត្រឹមត្រូវនិងទាន់ពេលវេលាពីអង្គការដៃគូ និងនិងវិស័យឯកជន

៥. សមាសភាគទី ប្រាំ: ការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព

គឺដើម្បីបង្កើនចំនួនមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព និងកាត់បន្ថយសមាមាត្រនៃស្ត្រីដែលធ្វើការរំលូតកូនច្រើនដងនិងរំលូតកូនដោយគ្មានសុវត្ថិភាព។

សនិទាន

មានការរីកចំរើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការបង្កើនសេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាពរវាងឆ្នាំ 2008 និងឆ្នាំ 2015 ។ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងនេះក្តីប្រទេសកម្ពុជាមិនអាចសម្រេចដល់គោលដៅ FTIRM ក្នុងការពង្រីកឱ្យមាន 933 មូលដ្ឋានសុខាភិបាលផ្តល់សេវាកម្មរំលូតកូនសុវត្ថិភាពនៅដំណាច់ឆ្នាំ 2015 ។ ខណៈដែលការរំលូតកូនត្រូវបានធ្វើឱ្យស្របច្បាប់នៅក្នុងឆ្នាំ

1997 មានមូលដ្ឋានសុខាភិបាលតិចតួចណាស់ដែលផ្តល់សេវាកម្មនេះរហូតដល់គោលការណ៍ណែនាំ និងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាថ្នាក់ជាតិការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាពត្រូវបានណែនាំក្នុងឆ្នាំ 2006 ។ ត្រឹមឆ្នាំ 2008 មានមណ្ឌលសុខភាពតែ 25 ប៉ុណ្ណោះបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព និងការថែទាំក្រោយរំលូត ប៉ុន្តែចំនួននេះបានកើនឡើងដល់ 604 នៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំ 2015 ដោយសារការសហការគ្នាយ៉ាងជិតស្និតរវាងក្រសួងសុខាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។

ខណៈពេលដែលចំនួនស្ត្រីស្វែងរកសេវារំលូតកូនហាក់ដូចជាកើនឡើងរវាងឆ្នាំ 2005 និងឆ្នាំ 2014 ការរំលូតកូនដោយគ្មានសុវត្ថិភាពដូចជាបានធ្លាក់ចុះរវាងឆ្នាំ 2005 និងឆ្នាំ 2010 ហើយបន្ទាប់មកនៅទ្រឹងរវាងឆ្នាំ 2010 និងឆ្នាំ 2015 ។ ភាគរយនៃស្ត្រីរំលូតកូនច្រើនដងមាននិន្នាការដូចគ្នា និងបានថយចុះពីឆ្នាំ 2005 ដល់ឆ្នាំ 2010 ហើយបន្ទាប់មកនៅទ្រឹងរវាងឆ្នាំ 2010 និង2014 ឆ្នាំ ។

ខណៈដែលសេវា និងលទ្ធភាពទទួលបានសេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាពបានល្អប្រសើរនៅក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ចំនួនស្ត្រីដែលបានរាយការណ៍ថាបានរំលូតកូនដោយគ្មានសុវត្ថិភាព (40%) នៅតែជាអត្រាខ្ពស់ដែលមិនអាចទទួលយក។ ច្បាស់ណាស់ការពង្រីកសេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាពថ្នាក់ជាតិត្រូវតែបន្ត និងបញ្ហាទាក់ទងនឹងព័ត៌មាន និងលទ្ធភាពទទួលបានសេវាចាំបាច់ត្រូវដោះស្រាយដើម្បីធានាឱ្យបានការកាត់បន្ថយការរំលូតកូនដោយគ្មានសុវត្ថិភាព។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ

៥.១ បង្កើនការគ្របដណ្តប់និងគុណភាពនៃការផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព (នៅឆ្នាំ 2020 គ្រប់មណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកទាំងអស់ដែលមានលទ្ធភាពសមស្របផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព)

៥.១.១ វាយតម្លៃនិងដំឡើងកំរិតមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានលទ្ធភាពសមស្រប និងបណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកបន្ថែមអំពីការថែទាំការរំលូតកូនពេញលេញ (CAC)

៥.១.២ អនុវត្តបន្តការត្រួតពិនិត្យដើម្បីធានាគុណភាពសម្រាប់គ្រប់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលទាំងអស់ ដែលផ្តល់សេវារំលូតកូនពេញលេញ (CAC)

៥.១.៣ ពង្រឹងការប្រមូលទិន្នន័យការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព និងប្រព័ន្ធកត់ត្រា និងរបាយការណ៍

៥.២ បង្កើនការគ្របដណ្តប់ និងគុណភាពនៃសេវាពន្យារកំណើតក្រោយរំលូតកូននិងក្រោយសម្រាល (សេចក្តីលម្អិតនៃសេវាពន្យារកំណើតក្រោយក្រោយសម្រាលមាននៅក្នុងសមាសភាពពន្យារកំណើតខាងលើ)

៥.២.១ បង្កើនជំនាញការពិគ្រោះពិភាក្សា និងសមត្ថភាពអ្នកផ្តល់សេវាក្នុងការផ្តល់នូវសេវាពន្យារកំណើតក្រោយរំលូតកូន

៥.២.២ ធានាឱ្យមានមធ្យោបាយពន្យារកំណើតនៅក្នុងបន្ទប់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព និងសម្ភព ។

៥.៣ បង្កើនសេវារំលូតកូនដោយឱសថនៅកម្រិតមណ្ឌលសុខភាព ជាដំណាក់កាលៗ

សមាសភាពគាំទ្រ

៦. សមាសភាពទីប្រាំមួយ: ការដកចេញរបាំងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីអាចទទួលបានសេវាសុខភាព

ដើម្បីធានាថាស្ត្រីក្នុងវ័យបន្តពូជទាំងអស់អាចទៅទទួលបាននូវសេវាសុខភាពបន្តពូជ សុខភាពមាតា និងទារកសំខាន់ៗនៅពេលត្រូវការដោយមិនមានបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ។

សនិទាន

មូលនិធិសមធម៌សុខភាព (HEFs) គឺជាយន្តការគាំពារសុខភាពសង្គមសំខាន់របស់ក្រសួងសុខាភិបាលក្នុងការកាត់បន្ថយរបាំងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការទទួលសេវាសុខភាពសម្រាប់ជនក្រីក្រ ។ មូលនិធិសមធម៌បានពង្រីកគួរឱ្យកត់សំគាល់រវាងឆ្នាំ 2010 និងឆ្នាំ 2015 និងត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងលើសពីគោលដៅ FTIRM 2010-2015 និងបានគ្របដណ្តប់លើសពី 85% នៃមន្ទីរពេទ្យបង្អែក និង 100% នៃជនក្រីក្រនៅចុងបញ្ចប់នៃឆ្នាំ 2015។ ការពង្រីកបានធ្វើឡើងតាមវិធីជាច្រើនរួមមានការបង្កើនការគ្របដណ្តប់លើជនក្រីក្រ និងការបង្កើនការគ្របដណ្តប់សេវាសុខភាពបន្តពូជ សុខភាពមាតា និងទារកនៅមណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែក។ កញ្ចប់តាវកាលិកនៃមូលនិធិសមធម៌ត្រូវបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពក្នុងឆ្នាំ 2014 ហើយនឹងត្រូវកែសម្រួលបន្ថែមទៀតនៅក្នុងឆ្នាំ 2016 និងមានរួមបញ្ចូលទាំងកញ្ចប់នៃសេវាសុខភាពបន្តពូជមាតានិងទារកពេញលេញ។

ការកាត់បន្ថយរបាំងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំទូលាយ ថាបានជំរុញឱ្យមានការកើនឡើងគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍នូវសមាមាត្រនៃការសម្រាលកូនដោយឆ្មបជំនាញ និងនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាលនាពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ។ ទោះយ៉ាងណាបញ្ហាប្រឈម និងគម្លាតគ្របដណ្តប់នៅតែមាន។ មន្ទីរពេទ្យមួយចំនួនបានស្នើសុំមូលនិធិសមធម៌ ប៉ុន្តែនៅតែត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយកញ្ចប់ឧបត្ថម្ភធនរបស់រដ្ឋាភិបាល និងមានតែមន្ទីរពេទ្យថ្នាក់ជាតិតែមួយគត់នាពេលបច្ចុប្បន្នដែលគ្របដណ្តប់ដោយមូលនិធិសមធម៌ ។ ហើយក៏មានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងកម្រិតនៃការទូទាត់សេវាសុខភាពបន្តពូជ មាតា និងទារកសំខាន់ៗដូចជាការថែទាំក្រោយសម្រាល និងការពន្យារកំណើតក្រោយរំលូតកូន។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាចិត្តសម្រេចឱ្យបានការគ្របដណ្តប់សេវាសុខភាពជាសកល សម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជាទាំងអស់ ដោយធានាថាប្រជាជនទាំងអស់អាចទទួលបាននូវសេវាដែលពួកគេត្រូវការដោយមិនមានបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការបង់ថ្លៃសេវា។ រដ្ឋាភិបាលកំពុងរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់ជ្រុងជ្រោយអំពីប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ដែលរួមមានការធានារ៉ាប់រងសុខភាពសំរាប់កម្មករ/និយោជិកដែលមានប្រាក់បៀវត្ស និងមន្ត្រីរាជការក៏ដូចជាប្រជាជនកម្ពុជាទូទៅដែលទន្ទឹមនឹងនោះអ្នកក្រីក្រត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយមូលនិធិសម៌។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ

៦.១ ស្ត្រីក្នុងវ័យបន្តពូជទាំងអស់ និងទារកត្រូវបានរួមបញ្ចូលក្រោមការធានារ៉ាប់រងសុខភាពជាតិ
៦.២ សេវាសុខភាពបន្តពូជ មាតា និងទារកពេញលេញ ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងកញ្ចប់តាវកាលិករបស់មូលនិធិសមធម៌ និងការធានារ៉ាប់រងសុខភាពជាតិ។

៧. សមាសភាគទី ប្រាំពីរ: ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថតាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង

គឺធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងជាបុគ្គល គ្រួសារ និងសហគមន៍នូវការអនុវត្តន៍ការថែទាំ និងការស្វែងការថែទាំសម្រាប់ស្ត្រី និងទារកទើបកើត។

សនិទាន

ខណៈដែលចំណេះដឹង និងឥរិយាបថដែលទាក់ទងទៅនឹងការអនុវត្តន៍ក្នុងសុខភាពបន្តពូជ និងមាតាសំខាន់ៗមានភាពប្រសើរឡើង បច្ចុប្បន្ននេះចំណេះដឹងអំពីមធ្យោបាយពន្យារកំណើត និងកម្រិតខ្ពស់នៃសម្រាលកូននៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល បានជ្រួតជ្រាបស្ទើរតែជាសកល តែក៏មានបញ្ហាលេចធ្លោមួយចំនួនដែលទាមទារត្រូវធ្វើឱ្យប្រើនបន្ថែមទៀត។ ជាការពិតមានបញ្ហាពិសេសមួយចំនួនដូចជាការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយបុរាណ ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ការថែទាំក្រោយសម្រាល និងការរំលូតកូន និងសម្រាប់បញ្ហាមួយចំនួនដែលទើបនឹងកើតឡើងដូចជា ការមានផ្ទៃពោះក្នុងវ័យជំទង់ ការថែទាំទារកទើបនឹងកើត ការបំបៅដោះកូនក្នុងម៉ោងដំបូង និងការបំបៅទឹកដោះម្តាយសុទ្ធ។ យកចិត្តទុកដាក់ក៏ត្រូវមានផងដែរសម្រាប់ជនក្រីក្រ និងតាមស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រជាក់លាក់ដូចជាជនជាតិភាគតិចនៅភាគឦសាននៃប្រទេសនេះ និងក្រុមយុវវ័យ (រួមទាំងកម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ) ។

អន្តរាគមន៍គន្លឹះ

៧.១ បង្កើនការប្រើប្រាស់ ANC4 និង PNC4

៧.១.១ បង្កើនចំណេះដឹងនិងការអនុវត្តន៍ការពិនិត្យផ្ទៃពោះឱ្យបាន៤ដងយ៉ាងតិច (ចាប់ផ្តើមក្នុងត្រីមាសទី១) និងការពិនិត្យក្រោយសម្រាល៤ដង (PNC4) សម្រាប់ទាំងម្តាយ និងទារកទើបកើត (ចាប់ផ្តើមមុនពេលចេញពីមូលដ្ឋានសុខាភិបាល)
៧.១.២ លើកទឹកចិត្តឱ្យ VHSG / CBD ដើម្បីគាំទ្រដល់ស្ត្រីឱ្យមកពិនិត្យផ្ទៃពោះ និងថែទាំក្រោយសម្រាល។

៧-២ បង្កើនការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយក្នុងម៉ោងដំបូងនិងការបំបៅទឹកដោះម្តាយសុទ្ធ

៧.២.១ បង្កើនចំណេះដឹង និងការអនុវត្តក្នុងការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយក្នុងម៉ោងដំបូងនិងការបំបៅទឹកដោះម្តាយសុទ្ធរហូតដល់ 6 ខែ

៧-៣ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តន៍ការថែទាំទារកទើបនឹងកើតសមស្រប

៧.៣.១ បង្កើនចំណេះដឹង និងការអនុវត្តថែទាំទារកទើបនឹងកើតសមស្របរួមទាំង "ការឱបដំបូង" សម្រាប់គ្រប់ទារកដែលទើបនឹងកើតទាំងអស់ និងថែទាំតាមបែបម្តាយ Kangaroo សម្រាប់ទារកមានទម្ងន់ទាប និងទារកមិនគ្រប់ខែ។

៧-៤ កាត់បន្ថយការមានផ្ទៃពោះនៅវ័យក្មេង

៧.៤.១ លើកកំពស់ការពន្យារពេល និងបង្កើនគម្លាតនៃកំណើតកូនមួយទៅមួយទៀត

៧.៤.២ សិក្សាបន្ថែមទៀតដើម្បីយល់ដឹងពីបញ្ហាដែលកើតមានថ្មីៗ និងរៀបចំអន្តរាគមន៍ឆ្លើយតបដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថដោយផ្អែកលើការរកឃើញ

៧-៥ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតបុរាណ

៧.៥.១ បង្កើនចំណេះដឹងអំពីមធ្យោបាយពន្យារកំណើតបែបបុរាណ (ជាពិសេសការដកលិង្គ) គឺមិនមានប្រសិទ្ធិភាពឬមិនអាចទុកចិត្តបាន និងកាត់បន្ថយការភ័យខ្លាចនិងការភ័ន្តច្រឡំចំពោះមធ្យោបាយពន្យារកំណើតទំនើប។

៧-៦ កាត់បន្ថយការរំលូតកូនគ្មានសុវត្ថិភាពនិងរំលូតញឹកញាប់

៧.៦.១ បង្កើនចំណេះដឹងអំពីការរំលូតកូនគឺស្របច្បាប់

៧.៦.១.១ ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់រំលូតកូន

៧.៦.២ បង្កើនចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងអំពីគ្រោះថ្នាក់នៃការរំលូតកូនគ្មានសុវត្ថិភាព និងការរំលូតញឹកញាប់ និងទីកន្លែងដែលត្រូវទៅដើម្បីទទួលការថែទាំរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព

ការតាមដាននិងវាយតម្លៃ

FTRIM 2016-2020 នឹងត្រូវបានតាមដានប្រចាំឆ្នាំដោយប្រើក្របខ័ណ្ឌនៃការតាមដាន និងវាយតម្លៃរួមមានដូចខាងក្រោម និងការពិនិត្យហ្មត់ចត់បន្ថែមទៀតនឹងធ្វើនៅក្នុងឆ្នាំ 2020 នៅពេលដែលមានទិន្នន័យថ្មីនៃការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រនិងសុខភាព និងការវាយតម្លៃសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងការថែទាំទារកទើបនឹងកើត ។

ក្របខ័ណ្ឌនៃការតាមដាន និងវាយតម្លៃនេះត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈដំណើរការមួយដែលមានការចូលរួមហើយសូចនាករ និងគោលដៅត្រូវបានយកចេញពីឯកសារថ្នាក់ជាតិ និងតាមវិស័យឬអនុវិស័យដែលមានស្រាប់បើមិនទាន់មានសូចនាករនិងគោលដៅក្នុងស្រុកនោះ សូចនាករនិងគោលដៅថ្នាក់តំបន់និងសកលត្រូវបានប្រើដើម្បីធានាឱ្យបាននូវភាពងាយស្រួល និងភាពស្របគ្នានៃការរាយការណ៍។

ក្របខ័ណ្ឌតាមដាននិងវាយតម្លៃ (Monitoring and Evaluation Framework)

	សូចនាករ	2010	Baseline 2014	គោលដៅ2020	ប្រភព
គោលដៅ (Goal)					
ដើម្បីកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពមាតាត្រឹម ១៣០ នាក់ ក្នុង100.000 កំណើតរស់ និងការកាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់ទារកត្រឹម 14 ក្នុង1000កំណើតរស់នៅឆ្នាំ2020។	អត្រាមរណភាពរបស់មាតា	206 ក្នុង 100.000 កំណើតរស់	170	130	CDHS
	អត្រាមរណភាពរបស់ទារក	27 per ក្នុង1000 កំណើតរស់	18	14	CDHS
សមាសធាតុ/វត្ថុបំណង (Components/Objectives)					
1. **ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ** ដើម្បីបង្កើនគុណភាពនិងគ្របដណ្តប់របស់ការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល, ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញនិងការថែទាំក្រោយសម្រាល (ជាពិសេសក្នុងចំណោមក្រុមដែលមានប្រាក់ចំណូលនិងការអប់រំទាបបំផុត)	% នៃមណ្ឌលសុខភាពដែលមានឆ្មបមធ្យមយ៉ាងតិច២នាក់	គ្មានទិន្នន័យ	41% (452/1105)	50%	របាយការណ៍បុគ្គលិកសុខាភិបាល
	% នៃស្ត្រីបានទទួលការពិនិត្យផ្ទៃពោះយ៉ាងតិច៤ដង	59% (CDHS 2010)	76% (CDHS 2014)	90%	DHS, CDHS HIS
	% នៃការសម្រាលកូននៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល (សរុបរួមនិងបែងចែកជាក្រុមៗទៅតាមស្ថានភាពប្រាក់ចំណូលនិងការអប់រំ)	54% (សរុបរួម) (CDHS 2010) 34% (គ្មានការអប់រំ) 35% (ប្រាក់	83% (សរុបរួម) (CDHS 2014) 68% (គ្មានការអប់រំ) 68% (ប្រាក់	90% (សរុបរួម) 80% (គ្មានការអប់រំ) 80% (ប្រាក់	CDHS, HIS

	សូចនាករ	2010	Baseline 2014	គោលដៅ2020	ប្រភព
		ចំណូលទាបបំផុត) (CDHS 2010)	ចំណូលទាបបំផុត) (CDHS 2014)	ចំណូលទាបបំផុត)	
	% នៃស្ត្រីបានទទួលបានការពិនិត្យក្រោយសម្រាលភ្លាម (ក្នុងអំឡុង ២ថ្ងៃក្រោយសម្រាល)	70% (CDHS 2010)	90% (CDHS 2014)	95%	CDHS, HIS
2. **សេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើត:** ដើម្បីកែលម្អការគ្របដណ្តប់សង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើត ដូច្នេះមានមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើត យ៉ាងហោចណាស់5 EmONC (CEmONC + BEmONC) សម្រាប់ប្រជាជនចំនួន 500,000 នាក់ក្នុងនោះរួមមានមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើតពេញលេញយ៉ាងតិច 1 (CEmONC)	# មូលដ្ឋាន EMONC សម្រាប់ប្រជាជន 500,000 នាក់	1.64 (2010)	4.84	យ៉ាងតិច៥ (≥150 មូលដ្ឋាន EmONC)	ការវាយតម្លៃ EMONC
	# មូលដ្ឋាន BEMONC សម្រាប់ប្រជាជន 500,000 នាក់	0.71 (2010)	3.62	យ៉ាងតិច 4(≥120 មូលដ្ឋាន BEmONC)	ការវាយតម្លៃ EMONC
	# មូលដ្ឋាន CEMONC សម្រាប់ប្រជាជន 500,000 នាក់	0.93 (2010)	1.22	យ៉ាងតិច១ (≥30 មូលដ្ឋាន CEmONC)	ការវាយតម្លៃ EMONC
	% នៃការសម្រាលកូនដោយការវះកាត់ សរុបរួមនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ(11)	សរុបរួម: 3% (CDHS 2010) កំពង់ស្ពឺ :	សរុបរួម: 6.3% (CDHS 2014) កំពង់ស្ពឺ :	សរុបរួម: 10% ថ្នាក់ក្រោមជាតិ: គ្មានខេត្តណា	CDHS, HIS

	សូចនាករ	2010	Baseline 2014	គោលដៅ2020	ប្រភព
		1.1% ពោធិសាត់ : 2.1% ព្រះវិហារ/ស្ទឹងត្រែង : 0.9% ភ្នំពេញ : 9.9% (CDHS 2010)	2.2% ពោធិសាត់ : 2.2% ព្រះវិហារ/ស្ទឹងត្រែង : 2.3% ភ្នំពេញ : 14.4% (CDHS 2014)	មួយក្រោម 3.5% និងភ្នំពេញមិនលើសពី 17%	
3. ការថែទាំទារកទើបនឹងកើត ដើម្បីឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាព និងការគ្របដណ្តប់សេវាថែទាំទារកទើបនឹងកើត	% នៃបុគ្គលិកទទួលការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការថែទាំជាសារវ័ន្តទារកទើបកើតភ្លាម	NA	NA	80%	របាយការណ៍ក្រសួងសុខាភិបាល
	%នៃមូលដ្ឋានសុខាភិបាលចំនុច ដែលបានអនុវត្តកញ្ចប់ការថែទាំទារក Expanded INC	NA	NA	90%	ការអង្កេតមូលដ្ឋានសុខាភិបាល
	% នៃទារកបានទទួលការថែទាំក្រោយសម្រាល (ក្នុងអំឡុង២ថ្ងៃក្រោយសម្រាល)	NA	76.5% (CDHS 2014)	95%	CDHS, HIS
	% នៃទារកដែលត្រូវបានបំបៅដោយទឹក	66% (CDHS	63% (CDHS	76%	CDHS

	សូចនាករ	2010	Baseline 2014	គោលដៅ2020	ប្រភព
	ដោះម្តាយក្នុងកំឡុងពេល១ម៉ោងដំបូងនៃកំណើត	2010)	2014)		
4. **ការពន្យារកំណើត**: ដើម្បីបង្កើនការប្រើវិធីពន្យាកំណើតបែបទំនើបនិងការបង្កើនសមាមាត្រនៃតម្រូវការពន្យារកំណើតមានការពេញចិត្ត	% នៃស្ត្រីដែលត្រូវការពន្យារកំណើតមានការពេញចិត្ត	75.6% (CDHS 2010)	82.7% (CDHS 2014)	85%	CDHS
	% នៃស្ត្រីដែលត្រូវការពន្យារកំណើតមានការពេញចិត្តចំពោះមធ្យោបាយពន្យាកំណើតទំនើប	52.2%	57.4%	62%	CDHS
	អត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យាកំណើតបែបទំនើប	35% (CDHS 2010)	39% (CDHS 2014)	48%	CDHS, HIS
5. <u>ការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព:</u> ដើម្បីបង្កើនចំនួនមូលដ្ឋានសុខាភិបាលផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាពនិងដើម្បីកាត់បន្ថយអត្រានៃស្ត្រីដែលរំលូតកូនច្រើនដងនិងរំលូតកូនគ្មានសុវត្ថិភាព។	# មូលដ្ឋានសុខាភិបាលផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព	25	604	880	របាយការណ៍ក្រសួងសុខាភិបាល/NGOs
	% ស្ត្រីដែលរំលូតកូនច្រើនដង	1.4% (CDHS 2010)	3.6% (CDHS 2014)	2.0%	CDHS

	សូចនាករ	2010	Baseline 2014	គោលដៅ2020	ប្រភព
	% ស្ត្រីដែលបានរំលូតកូនតែមិនបានទទួលការរំលូតនេះដោយបុគ្គលិកសុខាភិបាលជំនាញនៅពេលរំលូតកូនលើកចុងក្រោយ	40% (CDHS 2010)	40% (CDHS 2014)	30%	CDHS
6. **ការដកចេញរបាំងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីអាចទទួលបានសេវាសុខភាព** ដើម្បីធានា ថាស្ត្រីក្នុងវ័យបន្តពូជទាំងអស់អាចទៅទទួលបាននូវសេវាសុខភាពបន្តពូជសុខភាពមាតានិងទារកសំខាន់ៗនៅពេលត្រូវការ ដោយមិនមានបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ។	% ស្ត្រីក្នុងវ័យបន្តពូជដែលគ្របដណ្តប់ដោយការធានារ៉ាប់រងសុខភាពសង្គម (រួមមាន មូលនិធិសមធម៌ និងការធានារ៉ាប់រងសុខភាពជាតិ និងផ្សេងៗ)		នឹងកំណត់	នឹងកំណត់	របាយការណ៍ក្រសួងសុខាភិបាល
7. **ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថតាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង:** ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងជាបុគ្គល គ្រួសារ និង សហគមន៍នូវការអនុវត្តន៍ការថែទាំនិងការស្វែងការថែទាំសម្រាប់ស្ត្រីនិងទារកទើបកើត។	អត្រាសម្រាលកូនក្នុងចំណោមយុវវ័យ (15-19)	46 ក្នុងចំណោមស្ត្រីអាយុ 15-19ឆ្នាំ 1000 នាក់	57	51	CDHS
	% ស្ត្រីរៀបការ កំពុងប្រើ មធ្យោបាយពន្យារកំណើតបុរាណ	15.7% (CDHS 2010)	17.5% (CDHS 2014)	12%	CDHS
	% ស្ត្រីដែលបានដឹងថាការរំលូតកូនស្របច្បាប់	NA	12% (ទិន្នន័យមូលដ្ឋានរបស់អង្គការ PSL ក្នុង ៨ខេត្ត	30%	ការអង្កេត

ឧបសម្ព័ន្ធ

អន្តរាគមន៍គន្លឹះក្នុងគ្របខ័ណ្ឌការងារនៃផែនទីចង្អុលផ្លូវសំរាប់ពន្លឿនការកាត់បន្ថយអត្រាមរណភាពមាតា និងទារក

(FTIRM) 2016-2020

សមាសធាតុ/ វត្ថុបំណង	អន្តរាគមន៍គន្លឹះ
១.ការសម្រាលដោយឆ្មប ជំនាញ: គឺដើម្បីបង្កើនគុណភាពនិងគ្របដណ្តប់របស់ការថែទាំផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ការសម្រាលដោយឆ្មបជំនាញ និងការថែទាំក្រោយសម្រាល(ជាទូទៅនិងជាពិសេសក្នុងចំណោមក្រុមដែលមានប្រាក់ចំណូលនិងការអប់រំទាបបំផុត)	**១.១ បន្តធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងសមត្ថភាពនិងចំនួនឆ្មប** ១.១.១ ការបណ្តុះបណ្តាលមុនបំរើការងារ ១.១.១.១ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលឆ្មប ពង្រឹងការអនុវត្តរបស់សិស្សឆ្មប និងពង្រឹងនិងពង្រីកកម្មវិធីគ្រូដឹកនាំអនុវត្ត(preceptor) ១.១.១.២ កែសម្រួលវគ្គបណ្តុះបណ្តាល មុនបំរើការងារសម្រាប់ឆ្មបដែលមានស្រាប់ • ពិនិត្យឡើងវិញនូវកម្មវិធីសិក្សាឆ្មប • ពិនិត្យឡើងវិញការងារឆ្មប (តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ឆ្មបបឋម) • គន្លងអប់រំឆ្មប (Midwifery Education Pathways) • អភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ឆ្មប • គ្របខ័ណ្ឌច្បាប់ក្នុងការ អប់រំឆ្មប ១.១.២ ការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងសេវា:ពង្រឹងជំនាញឆ្មបតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលដោយយកសមត្ថភាពជាមូលដ្ឋាន និងតាមរយៈការពង្រីកឱកាសសម្រាប់អនុវត្ត និងការបង្វឹកនៅនឹងកន្លែង ១.១.៣ បទប្បញ្ញត្តិ និងការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ (regulation and licensing): ពង្រឹងប្រព័ន្ធចុះបញ្ជី និងការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ ១.១.៤ ឆ្មប:បង្កើនចំនួនឆ្មបមធ្យមនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាព ១.១.៤.១ ការជ្រើសរើសឆ្មបមធ្យមសម្រាប់បំរើការងារនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាពជាពិសេសនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល ១.១.៤.២ ស្វែងរកជម្រើសនៃការធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយឆ្មបមធ្យមដើម្បីបំរើការងារនៅថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាពនិង / ឬការបង្កើនកំរិត ឆ្មបបឋមទៅជាឆ្មបមធ្យម **២.២ ការកែលម្អគុណភាពនិងចំនួននៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះ** ១.២.១ ពង្រឹងកញ្ចប់នៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះពេញលេញ (ពិនិត្យផ្ទៃពោះលើសពី ៤ដង ចាប់ផ្តើមក្នុងត្រីមាសទី 1 ឱ្យបានឆាប់នៅពេលបាត់រដូវភ្លាមសមាសភាពរួមមានថ្នាំជាតិដែក/ហ្វូលិកអាស៊ីត៩០គ្រាប់)

សមាសធាតុ/ វត្ថុបំណង	អន្តរាគមន៍គន្លឹះ
	១.៣ កែលម្អគុណភាពនៃ ក្នុងអំឡុងពេលឈឺពោះសម្រាល / ការសម្រាល ១.៣.១ ពង្រឹងការតាមដានស្ថានភាពម្តាយនិងទារកក្នុងផ្ទៃ ក្នុងអំឡុងឈឺពោះនិងពេលសម្រាល និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងការស្គាល់សញ្ញាគ្រោះថ្នាក់ និងកត្តាប្រឈមតាមរយៈការប្រើប្រាស់ partograph ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ១.៣.២ ពង្រឹងការបង្ការ / ការព្យាបាលជាបន្ទាន់ / និងធ្វើឱ្យស្ថានភាពមានស្ថេរភាពនិងបញ្ជូនការធ្លាក់ឈាមក្រោយសម្រាល ១.៣.៣ ពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ / ការព្យាបាលជាបន្ទាន់ / បញ្ជូនជំងឺបំរុងក្រឡាភ្លើង និងក្រឡាភ្លើងរួមទាំងការណែនាំឱ្យផ្តល់ MgSO4 មួយដូសមុនពេលបញ្ជូន ១.៣.៤ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការបង្ការ និងការត្រួតពិនិត្យការឆ្លងមេរោគ **១.៤ ការកែលម្អគុណភាពនិងបរិមាណនៃការថែទាំក្រោយសម្រាល** ១.៤.១ ពង្រឹងការអនុវត្តន៍នៃកញ្ចប់ការថែទាំក្រោយសម្រាលពេញលេញ (ពិនិត្យ៤ដង ចាប់ផ្តើមដោយការពិនិត្យក្រោយសម្រាលលើកទី១ ទាំងម្តាយ និងកូនមុនពេលចេញពីមូលដ្ឋានសុខាភិបាល។ ១.៤.២ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការបញ្ជូនសម្រាប់ការទារកដែលមានភាពមិនធម្មតាពីកំណើត
២.សេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភព និងថែទាំទារកទើបនឹងកើត គឺដើម្បីកែលម្អការគ្របដណ្តប់សេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើត ដូច្នេះមានមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើត យ៉ាងហោចណាស់5 EmONC (CEmONC + BEmONC) សម្រាប់ប្រជាជនចំនួន 500,000 នាក់ក្នុងនោះរួមមានមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានសេវាសង្គ្រោះបន្ទាន់ផ្នែកសម្ភពនិងថែទាំទារកទើបនឹងកើតពេញលេញយ៉ាងតិច 1 (CEmONC)	**២.១ ការកែលម្អគុណភាពនិងការគ្របដណ្តប់ភូមិសាស្ត្រនៃមូលដ្ឋាន EmONC** ២.១.១ នៅថ្នាក់ខេត្ត ប្រើប្រាស់ផែនទីEmONC ដើម្បីកំណត់អាទិភាព និងជ្រើសរើសមូលដ្ឋាន EmONC សម្រាប់ពង្រឹងក្នុងអំឡុងពេល 2016-2020 ។ នៅពេលដែលអាទិភាពសម្រាប់ 2016-2020 ត្រូវបានយល់ព្រមជាមួយនឹងក្រសួងសុខាភិបាលរៀបចំ / អនុវត្តផែនការសកម្មភាពថ្នាក់ខេត្តសម្រាប់ឆ្នាំនីមួយ។ (អាទិភាពគួរត្រូវបានផ្តល់ការបង្កើនចំនួនមូលដ្ឋាន BEmONC ឱ្យមានដំណើរការ) ២.១.២ បង្កើនសមត្ថភាពរបស់បុគ្គលិកនៅក្នុងមូលដ្ឋាន EmONC ដែលបានកំណត់ដើម្បីអាចអនុវត្តអន្តរាគមន៍គន្លឹះ ២.១.៣ បង្កើនចំនួនមូលដ្ឋាន CEmONC បានកំណត់ឱ្យមានគ្រូពេទ្យវះកាត់គ្រប់គ្រាន់ (វេជ្ជបណ្ឌិតមានសមត្ថភាពធ្វើការសម្រាលដោយវះកាត់) និងបុគ្គលិកដាក់ថ្នាំស្ពឹក / គិលានុបដ្ឋាកដើម្បីផ្តល់នូវសេវាកម្ម24/7 និងសមត្ថភាពក្នុងការបញ្ចូលឈាម (អន្តរាគមន៍គន្លឹះទី 8និង 9)

សមាសធាតុ/ វត្ថុបំណង	អន្តរាគមន៍គន្លឹះ
	២.២ កាត់បន្ថយកង្វះខាតនូវ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋាន ឱសថ និងឧបករណ៍នៅក្នុងមូលដ្ឋាន EmONC ២.២.១ ដំឡើងកំរិតហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយផ្អែកលើផែនការសកម្មភាព 2016-2020ថ្នាក់ខេត្តដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ២.២.២ ធានាបាននូវការផ្គត់ផ្គង់ជាទៀងទាត់នៃឱសថសង្គ្រោះជីវិតសម្រាប់ម្ដាយ និងទារកទើបនឹងកើត ២.២.៣ ផ្ដល់ និងបំពាក់ឧបករណ៍វេជ្ជសាស្ត្រ និងបរិក្ខារសមស្រប ដោយផ្អែកលើសកម្មភាពថ្នាក់ខេត្តព្រមព្រៀងគ្នាគ្រោង 2016-2020 ២.៣ សហការជាមួយនាយកដ្ឋានផែនការ និងព័ត៌មានសុខាភិបាល (DPHI) ដើម្បីធ្វើបច្ចុប្បន្នផែនទី EmONC ដោយការប្រើ GIS ដោយផ្អែកលើផែនការការកែលម្អ EmONC 2016-2020 ២.៤ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការកត់ត្រានិងរបាយការណ៍នៃផលវិបាកផ្នែកសម្ភព និងករណីទារកទើបនឹងកើតនៅគ្រប់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលទាំងអស់ ២.៥ ពង្រឹងការអនុវត្តប្រព័ន្ធស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតា និងការឆ្លើយតប (MDSR) និងការពិនិត្យឡើងវិញករណីទារកស្លាប់ (ដោយភ្ជាប់ / រួមបញ្ចូលជាមួយ MDSR) ២.៥.១ ពង្រឹងសមត្ថភាពនៃគណៈកម្មាធិការជាតិស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតា ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តន៍ការស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតានៅថ្នាក់ខេត្ត ២.៥.២ ពង្រឹងការអនុវត្តអនុសាសន៍ពីកិច្ចប្រជុំស្រាវជ្រាវមរណភាពមាតា ២.៥.៣ ចាប់ផ្ដើមការពិនិត្យឡើងវិញករណីទារកស្លាប់ ២.៥.៤ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវទំនាក់ទំនងជាមួយការចុះអគ្រានុកូលដ្ឋាន ២.៥.៥ ពិចារណាអំពីការពិនិត្យករណីធ្ងន់ធ្ងរដែលជួយសង្គ្រោះបាន
៣.ការថែទាំទារកទើបនឹងកើត គឺដើម្បីឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាព និងការគ្របដណ្ដប់សេវាថែទាំទារកទើបនឹងកើត	៣.១ បង្កើនគុណភាព និងសេវាថែទាំទារកទើបកើតនៅមូលដ្ឋាន EmONC និងមូលដ្ឋានសុខាភិបាលផ្សេងទៀតជាដំណាក់កាល ៣.១.១ ផ្ដួចផ្ដើមនិង / ឬការពង្រឹងការអនុវត្តការអោបទារកជាលើកដំបូង (first embrace) ចំពោះទារកទាំងអស់ (រួមទាំងទារកដែលសម្រាលកូនដោយការវះកាត់) ៣.១.២ ផ្ដួចផ្ដើមនិង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ / ការគ្រប់គ្រងករណីទារកថប់ដង្ហើម

សមាសធាតុ/ វត្ថុបំណង	អន្តរាគមន៍គន្លឹះ
	៣.១.៣ ផ្តួចផ្តើមនិង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការផ្តល់ការថែទាំទារកកើតមិនគ្រប់ខែឬមានទម្ងន់ទាបរួមទាំងការថែទាំតាមបែបម្តាយ Kangaroo (KMC) ការប្រើថ្នាំ antibiotics សម្រាប់ការព្យាបាលការបែកស្រោមទឹកភ្លោះមុនពេលឈឺពោះសម្រាលនិងការប្រើប្រាស់ថ្នាំ steroid មុនពេលសម្រាលសម្រាប់ទារកដែលកើតមិនគ្រប់ខែ។ ៣.១.៤ ផ្តួចផ្តើមនិង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ និងការផ្តល់ការថែទាំសម្រាប់ទារកទើបកើតឈឺរួមទាំងទារកដែលថប់ដង្ហើម ការបង្ករោគក្នុងឈាម ទារកដែលមានលក្ខណៈមិនធម្មតាពីកំណើត និងបញ្ហាទារកទើបកើតដទៃទៀត / ការឆ្លងមេរោគផ្សេងទៀត ៣.១.៥ ផ្តួចផ្តើមនិង / ឬពង្រឹងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យការបញ្ជូន និងការផ្តល់ការថែទាំទារកទើបកើតមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរឬរួមទាំងការបង្កើតផ្នែកថែទាំទារក (NCU) នៅមន្ទីរពេទ្យCPA3 និង CEmONC **៣.២ ពង្រឹងការផ្តួចផ្តើមការបំបៅដោះកូនក្នុងម៉ោងដំបូង និងបំបៅដោយទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់** ៣.២.១ ពង្រឹងការគាំទ្រដល់ការបំបៅដោះកូន និងពិគ្រោះពិភាក្សាពីហានិភ័យនៃបំបៅដោយទឹកដោះគោដល់ឪពុកម្តាយ / គ្រួសារ។ **៣.៣ការកែលម្អគុណភាព និងចំនួនដងនៃការថែទាំក្រោយសម្រាល (PNC) (ទាក់ទងនឹងសមាសភាពការសម្រាលកូនដោយឆ្មបជំនាញ ខាងលើ)** ៣.៣.១ ពង្រឹងការអនុវត្តន៍កញ្ចប់ពេញលេញនៃការថែទាំក្រោយសម្រាល PNC(ការពិនិត្យលើសពី4ដងដោយការពិនិត្យលើកដំបូងទាំងម្តាយនិងទារកធ្វើនៅពេលមុនចេញពីមូលដ្ឋានសុខាភិបាល)
៤.ការពន្យារកំណើត ដើម្បីបង្កើនការប្រើមធ្យោបាយពន្យាកំណើតបែបទំនើបនិងការបង្កើនសមាមាត្រនៃតម្រូវការពន្យារកំណើតមានការពេញចិត្ត	**បង្កើនគុណភាព, ភាពអាចរកបាននិងអាចមកទទួលបានសេវាពន្យារកំណើត** ៤.១.១ បង្កើនសមត្ថភាព/ជំនាញសម្រាប់ការប្រឹក្សាយោបល់និងការផ្តល់សេវា ៤.១.២ បង្កើនការគ្របដណ្តប់CBDសម្រាប់តំបន់ដែលឆ្ងាយនិងពិបាកទៅដល់ ៤.១.៣ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវភាពអាចទទួលបានសេវាសម្រាប់ក្រុមនៅដាច់ស្រយាល និងងាយរងគ្រោះដូចជាកម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ, ជនពិការ, ប្រជាជនចំនុច និងជនជាតិភាគតិចតាមរយៈការផ្តល់សេវាពន្យារកំណើតនៅចុងសប្តាហ៍និង / ឬសេវាចុះមូលដ្ឋាន **៤.២ បង្កើនភាពភាពអាចរកបាន និងការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង / អចិន្ត្រៃយ៍**

សមាសធាតុ/ វត្ថុបំណង	អន្តរាគមន៍គន្លឹះ
	៤.២.១ មន្ទីរពេទ្យបង្អែកទាំងអស់គួរតែអាចផ្តល់នូវមធ្យោបាយពន្យារកំណើតរយៈពេលវែង / អចិន្ត្រៃយ៍យ៉ាងហោចណាស់ 3 មុខ **៤.៣ បង្កើនភាពអាចរកបាន និងការប្រើប្រាស់សេវាពន្យារកំណើតក្រោយសម្រាលនិងរំលូតកូន (សេចក្តីលម្អិតទាក់ទងទៅនឹងពន្យារកំណើតក្រោយរំលូតមាននៅក្នុងផ្នែកការរំលូតកូន ខាងក្រោម)** ៤.៣.១ ពង្រឹងការអនុវត្តនូវគោលការណ៍ណែនាំថ្មីអំពីការពន្យារកំណើតរួមមានការពន្យារកំណើតក្រោយសម្រាល ។ ៤.៣.២ ធានាឱ្យមានមធ្យោបាយពន្យារកំណើតមាននៅក្នុងផ្នែកសម្ភព **៤.៤ ពង្រីកការផ្តល់ព័ត៌មាននិង សេវាកម្មសុខភាពយុវវ័យមេត្រីភាព** ៤.៤.១ រៀបចំបន្ទប់ សម្ភារៈ និងសម្ភារៈអប់រំសម្រាប់ការផ្តល់សេវាយុវវ័យប្រកបដោយមេត្រីភាព **៤.៥ ធានាសុវត្ថិភាពមធ្យោបាយពន្យារកំណើត** ៤.៥.១ រៀបចំផែនការសកម្មភាព និងការប៉ាន់ប្រមាណមធ្យោបាយពន្យារកំណើតសម្រាប់ 2016 - 2020 ដែលរួមបញ្ចូលទាំងផែនការនិរន្តរភាពហិរញ្ញវត្ថុរយៈមធ្យមដែលបង្ហាញពីការចូលរួមរបស់រដ្ឋាភិបាល និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ **៤.៦ ពង្រឹងភាពជាដៃគូរវាងសេវាសាធារណៈ និងឯកជន ដើម្បីធានាការផ្តល់សេវាពន្យារកំណើតប្រកបដោយគុណភាព និងរបាយការណ៍ត្រឹមត្រូវ និងទាន់ពេលវេលាពីអង្គការដៃគូ និងវិស័យឯកជន**
៥.ការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព គឺដើម្បីបង្កើនចំនួនមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាពនិងកាត់បន្ថយសមាមាត្រនៃស្ត្រីដែលធ្វើការរំលូតកូនច្រើនដងនិងរំលូតកូនដោយគ្មានសុវត្ថិភាព	**៥.១ បង្កើនការគ្របដណ្តប់ និងគុណភាពនៃការផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព (នៅឆ្នាំ 2020 គ្រប់មណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកទាំងអស់ដែលមានលទ្ធភាពសមស្របផ្តល់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព)** ៥.១.១ វាយតម្លៃ និងដំឡើងកំរិតមូលដ្ឋានសុខាភិបាលដែលមានលទ្ធភាពសមស្រប និងបណ្តុះបណ្តាបុគ្គលិកបន្ថែមអំពីការថែទាំការរំលូតកូនពេញលេញ (CAC) ៥.១.២ អនុវត្តបន្តការត្រួតពិនិត្យដើម្បីធានាគុណភាពសម្រាប់គ្រប់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលទាំងអស់ដែលផ្តល់សេវារំលូតកូនពេញលេញ (CAC) ៥.១.៣ ពង្រឹងការប្រមូលទិន្នន័យការរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព និងប្រព័ន្ធកត់ត្រា និងរបាយការណ៍

សមាសធាតុ/ វត្ថុបំណង	អន្តរាគមន៍គន្លឹះ
	៥.២ បង្កើនការគ្របដណ្តប់ និងគុណភាពនៃសេវាពន្យារកំណើតក្រោយរំលូតកូន និងក្រោយសម្រាល (សេចក្តីលម្អិតមាននៃសេវាពន្យារកំណើតក្រោយសម្រាលមាននៅក្នុងសមាសភាពពន្យារកំណើតខាងលើ) ៥.២.១ បង្កើនជំនាញការពិគ្រោះពិភាក្សា និងសមត្ថភាពអ្នកផ្តល់សេវាក្នុងការផ្តល់នូវសេវាពន្យារកំណើតក្រោយរំលូតកូន ៥.២.២ ធានាឱ្យមាននមធ្យោបាយពន្យារកំណើតនៅក្នុងបន្ទប់សេវារំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាពនិងសម្ភព ។ ៥.៣ បង្កើនសេវារំលូតកូនដោយឱសថនៅកម្រិតមណ្ឌលសុខភាព ជាដំណាក់កាលៗ
១.ការដកចេញរបាំងហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីអាចទទួលបានសេវាសុខភាព ដើម្បីធានា ថាស្ត្រីក្នុងវ័យបន្តពូជទាំងអស់ អាចទៅទទួលបាននូវសេវាសុខភាពបន្តពូជ សុខភាពមាតា និងទារកសំខាន់ៗនៅពេលត្រូវការដោយមិនមានបញ្ហាហិរញ្ញវត្ថុ។	៦.១ ស្ត្រីក្នុងវ័យបន្តពូជទាំងអស់ និងទារក ត្រូវបានរួមបញ្ចូលក្រោមការធានារ៉ាប់រងសុខភាពជាតិ ៦.២ សេវាសុខភាពបន្តពូជ មាតា និងទារកពេញលេញ ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងកញ្ចប់តាវកាលិករបស់មូលនិធិសមធម៌និងការធានារ៉ាប់រងសុខភាពជាតិ។
២.ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថតាមរយៈការប្រាស្រ័យទាក់ទង គឺធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងជាបុគ្គល គ្រួសារ និងសហគមន៍នូវការអនុវត្តន៍ការថែទាំ និងការស្វែងការថែទាំសម្រាប់ស្ត្រី និងទារកទើបកើត។	៧.១ បង្កើនការប្រើប្រាស់ ANC4 និង PNC4 ៧.១.១ បង្កើនចំណេះដឹង និងការអនុវត្តន៍ការពិនិត្យផ្ទៃពោះឱ្យបាន៤ដងយ៉ាងតិច (ចាប់ផ្តើមក្នុងត្រីមាសទី១) និងការពិនិត្យក្រោយសម្រាល៤ដង (PNC4) សម្រាប់ទាំងម្តាយ និងទារកទើបកើត (ចាប់ផ្តើមមុនពេលចេញពីមូលដ្ឋានសុខាភិបាល) ៧.១.២ លើកទឹកចិត្តឱ្យ VHSG / CBD ដើម្បីគាំទ្រដល់ស្ត្រីឱ្យមកពិនិត្យផ្ទៃពោះនិងថែទាំក្រោយសម្រាល។ ៧.២ បង្កើនការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយក្នុងម៉ោងដំបូង និងការបំបៅទឹកដោះម្តាយសុទ្ធ ៧.២.១ បង្កើនចំណេះដឹងនិងការអនុវត្តក្នុងការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយក្នុងម៉ោងដំបូង និងការបំបៅទឹកដោះម្តាយសុទ្ធរហូតដល់ 6 ខែ ៧.៣ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការអនុវត្តន៍ការថែទាំទារកទើបនឹងកើតសមស្រប ៧.៣.១ បង្កើនចំណេះដឹង និងការអនុវត្តថែទាំទារកទើបនឹងកើតសមស្រប

សមាសធាតុ/ វត្ថុបំណង	អន្តរាគមន៍គន្លឹះ
	រួមទាំង "ការឱបដំបូង" សម្រាប់គ្រប់ទារកដែលទើបនឹងកើតទាំងអស់ និងថែទាំតាមបែបម្តាយ Kangaroo សម្រាប់ទារកមានទម្ងន់ទាបនិងទារកមិនគ្រប់ខែ **៧.៤ កាត់បន្ថយការមានផ្ទៃពោះនៅវ័យក្មេង** ៧.៤.១ លើកកំពស់ការពន្យាពេល និងបង្កើនគម្លាតនៃកំណើតកូនមួយទៅមួយទៀត ៧.៤.២ សិក្សាបន្ថែមទៀតដើម្បីយល់ដឹងពីបញ្ហាដែលកើតមានថ្មីៗនិងរៀបចំអន្តរាគមន៍ឆ្លើយតបដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថដោយផ្អែកលើការរកឃើញ **៧.៥ កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយពន្យារកំណើតបុរាណ** ៧.៥.១ បង្កើនចំណេះដឹងអំពីមធ្យោបាយពន្យារកំណើតបែបបុរាណ (ជាពិសេសការដកលិង្គ) គឺមិនមានប្រសិទ្ធិភាពឬមិនអាចទុកចិត្តបាន និងកាត់បន្ថយការភ័យខ្លាច និងការភ័ន្តច្រឡំចំពោះមធ្យោបាយពន្យារកំណើតទំនើប **៧.៦ កាត់បន្ថយការរំលូតកូនគ្មានសុវត្ថិភាពនិងរំលូតញឹកញាប់** ៧.៦.១ បង្កើនចំណេះដឹងអំពីការរំលូតកូនគឺស្របច្បាប់ ៧.៦.១.១ ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់រំលូតកូន ៧.៦.២ បង្កើនចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងអំពីគ្រោះថ្នាក់នៃការរំលូតកូនគ្មានសុវត្ថិភាពនិងការរំលូតញឹកញាប់ និងទីកន្លែងដែលត្រូវទៅដើម្បីទទួលការថែទាំរំលូតកូនដោយសុវត្ថិភាព

បញ្ជីរាយនាមសមាជិកដែលបានចូលរួមចំណែកក្នុងដំណើរការរៀបចំឯកសារផែនទីចង្អុលផ្លូវ

Ministry of Health

H.E. Prof. Eng Huot	Secretary of State for Health
H.E. Prof. Tan Vouch Chheng	Secretary of State for Health
H.E. Prof. Chhour Y Meng	Under-Secretary of State for Health
H.E. Dr. Or Vandine	Director General for Health
Prof. Tung Rathavy	Director of the National Maternal and Child Health Center
Dr. Lam Phirun	Manager of the National Reproductive Health Programme
Dr. Lo Veasna Kiry	Director of the Department of Planning & Health Information
Dr. Sok Kanha	Deputy-Director of the Department of Planning & Health Information
Dr. Khol Khemrary	Chief of Health Information System Bureau
Dr. Krang Sidonn	Vice Chief of Prevention and Control Bureau of CDC Department.
Dr. Ouk Sokun	Chief of Technical Bureau, National Center for Health Promotion
Dr. Lim Pich	Deputy-Director, National Center for Health Promotion
Mr. Dam Charuvan	Officer, National Center for Health Promotion

Development partners

Dr. Dong-Il Ahn	Representative, WHO
Dr. Marc Derveeuw	Representative, UNFPA
Ms. Benita Sommerville	First Secretary, Development Cooperation, Australian Embassy
Mr. Inokuchi Kunihiro	Representative, JICA
Mr. Noah Mathew Sprafkin	MCH Team Leader, USAID
Dr. Etienne Poirot	Chief of Child Survival and Development, UNICEF

Dr. Karine Mortiz	Team Leader, GFP, GIZ
Mr. James Rarick	NHL Team Leader, WHO
Dr. Kannitha Cheang	Reproductive & Maternal Health Officer, WHO
Dr. Sano Phal	Newborn & Child Health Officer, WHO
Dr. Momoe Takeuchi	HSD Team Leader, WHO
Dr. Indrajit Hazarika	Technical Officer for Human Resource for Health, WHO
Dr. Eijiro Murakoshi	Technical Officer for Health Care Financing, WHO
Dr. Sok Sokun	Reproductive Health Manager, UNFPA
Dr. Katherine Krasovec	Chief of Party, USAID Quality Health Services, URC
Mrs. Cornelia Becker	Project Manager, Rights-Based Family Planning and Maternal Health Project, GIZ
Dr. Sam Sochea	Project Management Specialist RH/FP, USAID
Dr. Hong Rathmony	Health Specialist, UNICEF
Dr Piseth Meng	Program Manager, Development Cooperation (Health), Australian Embassy.
Mr. Chum Thou	Director of Partnership, Marie Stopes Cambodia
Ms. Chi Socheat	Director, PSK
Dr. Sieng Rithy	Deputy Project Director, EPOS
Mr. Kosal Kuch	Program Officer, KOFIH
Dr. John Naponick	Country Director, Sugar Palm Foundation
Dr. Oum Vanna Theary	Program Director, Sugar Palm Foundation
Ms. Heidi Brown	Coordinator and Learning Unit Director, PSL
Dr. Vincent Faveau	EMONC Consultant